

Dodatka 4.

ELEMENTI PRIJAVE ISTRAŽIVANJA ETIČKOM POVJERENSTVU

Radna skupina za pripremu istraživanja i planiranje postupka nakon provedenog istraživanja

Slavica Blažeka Kokorić (voditeljica)

A. OSNOVNI PODACI O ISTRAŽIVAČU I MENTORU / VODITELJU PROJEKTA

(navesti ime i prezime osoba, kontakt (e-mail i telefon), naziv institucije koja provodi istraživanje, izvor financiranja ako ga ima (ako ga ima → kakav je odnos izvora financiranja prema temi istraživanja, istraživaču i populaciji koju se istražuje, postoji li mogući sukob interesa), ostale institucije uključene u istraživanje i njihove osobe koje sudjeluju u istraživanju)

B. OSNOVNI PODACI O PREDLOŽENOM ISTRAŽIVANJU/PROJEKTU

1. Naziv istraživanja/projekta

2. Cilj istraživanja

3. Svrha istraživanja, praktična vrijednost i doprinos za djecu

4. Svrha provedbe istraživanja (diplomski rad, doktorska disertacija, stručni rad, istraživački projekt, specijalistički rad, ostalo – što?)

5. Istraživački pristup (kvalitativno/kvantitativno/mješovito)

6. Problemi istraživanja / istraživačka pitanja

7. Sudionici istraživanja

- Opisati uzorak i obilježja sudionika s posebnim naglaskom na dobi i specifičnim obilježjima ranjivosti.
- Objasniti postupak uključivanja sudionika u istraživanje, proceduru odabira i kontaktiranja sa sudionicima istraživanja.
- Priložiti pozivno pismo ako će sudionici biti pozvani pismenim putem da se uključe u istraživanje.
- Ako je riječ o istraživanjima koja su usmjerena na analizu sekundarnih izvora podataka, potrebno je također opisati proceduru odabira sekundarnih izvora podataka te obilježja dokumenata koji će se podvrgnuti analizi.

8. Mjerni instrumenti

- Navesti koji se mjerni instrumenti planiraju upotrebljavati za mjerenje odabranih konstrukata u istraživanju.
- Priložiti kopije mjernih instrumenata te autorovu suglasnost za njihovu primjenu ako je to potrebno (za instrumente koji nisu dostupni u javnom pristupu).

9. Postupak prikupljanja podataka

- Navesti tko će prikupljati podatke, hoće li te osobe biti posebno pripremljene za provođenje istraživanja i kako.
- Opisati gdje će se prikupljati podaci i u kojem razdoblju (mjesec i godina početka i završetka istraživanja te datum početka i ukupno trajanje cijelog projekta), hoće li se podaci prikupljati na individualnoj ili grupnoj razini. Ako se podaci prikupljaju na grupnoj razini (npr. u školi),

potrebno je navesti kako će se zbrinuti djeca koja odbiju sudjelovati u istraživanju za vrijeme trajanja istraživanja.

10. Način zaštite anonimnosti sudionika i/ili povjerljivosti podataka tijekom prikupljanja, obrade i pohranjivanja podataka (Napomena: Ako se u istraživanju primjenjuje više od jedne istraživačke metode, potrebno je objasniti za svaku pojedinu metodu.)

- Opisati kojim će se postupcima osigurati anonimnost i/ili povjerljivost pri prikupljanju, pohrani i obradi podataka.
- Ako anonimnost nije osigurana, tko će imati uvid u identitet sudionika. Kako će biti osigurana zaštita identiteta sudionika?
- Opisati hoće li se raditi analize na pojedinačnim slučajevima ili će se integrirati podaci od više slučajeva.
- Navesti u kojem obliku i kako će biti pohranjeni podaci (tiskani, elektronički, audiozapis, audiovizualni zapis...), kome će sve biti dostupni originalni zapisi i podaci te koliko dugo, kako će se podaci uništiti.

11. Način prikupljanja suglasnosti za provođenje istraživanja od nadležnih institucija

- Opisati postupak prikupljanja suglasnosti za provođenje istraživanja od nadležnih tijela (ministarstva, institucije, udruge i sl.) ovisno o tome gdje se planira provesti istraživanje.
- Priložiti pripremljene tekstove zamolbi za dobivanje suglasnosti.

12. Informirani pristanak djece sudionika istraživanja te njihovih roditelja/skrbnika za sudjelovanje u istraživanju

- Priložiti tekst informiranog pristanka za sudionike istraživanja te tekst informiranog pristanka za roditelje/skrbnike u kojem će sudionici i roditelji/skrbnici biti obaviješteni o cilju i svrsi istraživanja, postupcima istraživanja, načinima zaštite privatnosti podataka i identiteta sudionika (princip anonimnosti i povjerljivosti) te mogućnosti odustajanja od sudjelovanja u istraživanju u bilo kojem trenutku istraživanja, a ako se upotrebljavaju uređaji za snimanje slike i/ili tona, i njihovu pravu na reviziju ili povlačenje dijela izjave ili izjave u cjelini.
- Dijete i roditelj/skrbnik na kraju teksta informiranog pristanka svojim potpisom izražavaju pismenu suglasnost za sudjelovanje djeteta u istraživanju.
- Navesti ako istraživanje ne osigurava punu anonimnost podataka jer je uporaba ili/i obrada neanonimiziranih osobnih podataka nužna te uključiti privolu roditelja kao dio procesa informiranog pristanka.

13. Povratna informacija sudionicima

- Objasniti hoće li se i kako omogućiti sudionicima pružanje uvida u transkribirani tekst, u rezultate i zaključke donesene na temelju istraživanja.
- Ako povratna informacija neće biti osigurana, opišite zašto ona nije nužna.

14. Potencijalni rizici za sudionike i istraživače u istraživanju

- Objasniti hoće li sudionici biti izloženi riziku od moguće štete, neugode ili povrede zbog sudjelovanja u istraživanju i je li taj rizik veći od minimalnog (minimalni rizik istraživačkog postupka je onaj u kojem je stupanj moguće štete, neugode ili povrede koju će postupak izazvati manji ili jednak onome kojem su sudionici izloženi u obavljanju svakodnevnih aktivnosti i/ili tijekom uobičajenih, rutinskih ispitivanja (npr. ispitivanje javnog mnijenja, provedba razvojnog testiranja i sl.).
- Ako postoje rizici, točno objasniti zbog čega smatrate da su koristi za sudionike veće od rizika kojima će biti izloženi i zbog čega su navedeni rizici etički i profesionalno prihvatljivi.
- Ako postoje rizici, objasniti kako će se u tom slučaju osigurati sigurnost i dobrobit sudionika. Navesti kome se mogu obratiti sudionici u slučaju da ih je istraživanje uznemirilo ili izazvalo

neugodu i stres te kako će sudionici biti informirani o tome. Navesti i kome se sudionici mogu obratiti ako imaju pritužbe na postupak istraživanja (u pravilu etičkom povjerenstvu koje je odobrilo istraživanje).

- Objasnite hoće li istraživači i druge osobe koje sudjeluju u određenim fazama istraživanja (npr. izrada transkripata, obrada podataka) biti izloženi riziku od moguće štete, neugode ili povrede zbog sudjelovanja u istraživanju. Ako da, objasniti kako će se osigurati sigurnost i dobrobit istraživača i drugih osoba koje sudjeluju u istraživačkom procesu, kome se mogu obratiti istraživači u slučaju potrebe za podrškom nakon istraživanja te kako će biti informirani o tome.
- Može li istraživanje izazvati reakciju javnosti?

15. Potencijalna korist od sudjelovanja u istraživanju

- Obrazložiti zašto je vrijedno i važno provesti planirano istraživanje (unatoč eventualnim uočenim rizicima za sudionike istraživanja i istraživače).
- Opisati kakvu korist može imati sudionik, a onda i istraživač od sudjelovanja u ovom istraživanju.

16. Nagrade sudionicima

- Navesti hoće li sudionici dobiti nagradu za sudjelovanje u istraživanju i kakvu.

17. Dodatne napomene

- Navesti je li prijedlog istraživanja upućen na odobrenje drugom etičkom povjerenstvu i kojem.
- Preporučuje se da istraživač na kraju potpiše izjavu kojom potvrđuje da je upoznat s obvezom dobivanja pozitivnog mišljenja etičkog povjerenstva prije početka istraživanja, da se obvezuje napraviti ispravke koje predloži etičko povjerenstvo te da je obvezan prijaviti etičkom povjerenstvu sve eventualne naknadne izmjene postupaka provedbe istraživanja te dobiti novu suglasnost.